

SOSYAL GÜVENLİK HİLELERİ

YAZARLAR

Güven BALLI

Doç. Dr. Mehmet Akif ALTUNAY

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu Kitap, Doç. Dr. Mehmet Akif ALTUNAY'ın danışmanlığında yürütülen Güven BALLI'ya ait "Sosyal Güvenlik Hileleri" adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

ISBN 978-625-399-550-8	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı Sosyal Güvenlik Hileleri	Yayıncı Sertifika No 47518
Yazarlar Güven BALLI ORCID iD: 0000-0003-2061-1880 Mehmet Akif ALTUNAY ORCID iD: 0000-0002-0729-1686	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık Bisac Code BUS000000
Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN	DOI 10.37609/akya.2959

Kütüphane Kimlik Kartı
Ballı, Güven. Altunay, Mehmet Akif.
Sosyal Güvenlik Hileleri / Güven Ballı, Mehmet Akif Altunay.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
141 s. : grafik, şekil, tablo. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253995508

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Günümüz dünyasında sosyal güvenlik, sağlık güvencesi, emeklilik imkanı, iş göremezlik riskleri ve geride kalanlara bırakılacak refah gibi faydaları nedeniyle toplumun tüm kesimlerinin çeşitli şekillerde içinde bulunmayı arzuladığı bir sosyal koruma sistemidir. Her sigorta sisteminde olduğu gibi bu sistemin de sürdürülebilmesi katılımcıların katkılarını gerektiği şekilde ödemesine bağlıdır. Ancak katılımcıların gerekli katkıyı vermemesi veya katılımcıların katkılarının sosyal güvenlik risklerini karşılamaya yetmemesi durumunda ortaya çıkan “sosyal güvenlik açığı” kamu kaynaklarından karşılanmaktadır. Bütün ekonomiler için sosyal güvenlik açığı çok büyük bir ekonomik sorundur. Bu nedenle devlet katılımcıların sosyal güvenlik sistemine katkılarını dürüst bir şekilde ödemelerini sağlamak amacıyla çeşitli tedbirler almaktadır. Ancak çoğu zaman bu tedbirler sosyal güvenlik sisteminde hile yapılmasını önleyememektedir.

Bu çalışma, sosyal güvenlik alanında gerçekleşen sahte sigortalılık ve diğer sosyal sigorta hilelerini konu almaktadır. Çalışmanın içeriği, konuyu içeren mevzuat dahilinde mesleki tecrübeden yararlanılarak oluşturulmuştur. Ayrıca son bölümünde yer alan vaka analiziyle de sahadaki tespitlerin literatüre aktarılması amaçlanmıştır.

Güven BALLI

Mehmet Akif ALTUNAY

Aralık 2023

KISALTMALAR DİZİNİ

ABO	: Aylık Bağlanma Oranı
AGİ	: Asgari Geçim İndirimi
APHB	: Aylık Prim ve Hizmet Belgesi
BAĞKUR	: Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar
GSS	: Genel Sağlık Sigortası
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
İLO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
İPC	: İdari Para Cezası
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KURUM	: Sosyal Güvenlik Kurumu
MPHB	: Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
NAV	: Norwegian Labour and Welfare Administration
OAK	: Ortalama Aylık Kazanç
OSGB	: Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi
s.	: Sayfa
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SHS	: Sağlık Hizmet Sunucusu
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
SPEK	: Sigorta Primine Esas Kazanç
SSİY	: Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
SUT	: Sağlık Uygulamaları Tebliği
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
Vb.	: Ve benzeri
VUK	: Vergi Usul Kanunu
4-1/a	: SSK Sigortalılık Statüsü
4-1/b	: BAĞKUR Sigortalılık Statüsü
4-1/c	: Emekli Sandığı Sigortalılık Statüsü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
--------------------	----------

BÖLÜM 1

SOSYAL GÜVENLİK HİLELERİ	3
---------------------------------------	----------

1.1. Sosyal Güvenlik Kavramı	3
1.2. Hile Kavramı	6
1.3. Genel Olarak Sosyal Güvenlik Hileleri	7
1.4. Sahte Sigortalılık Hilesi	8
1.5. Sahte İşyeri Hilesi	16
1.6. Sahte Sigortalılığa Sebep Olan Dış Faktörler	22
1.6.1. Ekonomik Faktörler	22
1.6.2. Sosyal, Toplumsal Ve Ahlaki Faktörler	23
1.6.3. Yasal Düzenlemelerdeki Ve Denetim Sistemindeki Yetersizlikler	24
1.7. Sahte Sigortalılığa Sebep Olan İç Faktörler	26
1.7.1. Sahte Sigortalı Bildirilenler Açısından İç Faktörler	26
1.7.1.1. Emeklilik Prim Gün Sayısı Tamamlama Arzusu	26
1.7.1.2. Avantajlı Statüden Emekli Olabilme Arzusu	27
1.7.1.3. Emeklilikte Alınacak Aylık Tutarını Artırabilme Arzusu	27
1.7.1.4. Erken Yaşta Sigorta Sicil Numarası Alabilme Arzusu	28
1.7.1.5. Yurt Dışı Borçlanmasından Yararlanabilme Arzusu	30
1.7.1.6. Geçici İş Göremezlik Geliri Alabilme Arzusu	31
1.7.1.7. İşsizlik Sigortasından Yararlanabilme Arzusu	34
1.7.1.8. Genel Sağlık Sigortasından Yararlanabilme Arzusu	36
1.7.1.9. Memurlarda Eş Durumu Tayini Kaygısı	38
1.7.1.10. Bankalardan Kredi ve Kredi Kartı Alabilme Arzusu	40
1.7.1.11. Diğer Sebepler	41
1.7.2. Sahte Sigortalı Bildiren İşverenler Açısından İç Faktörler	41
1.7.2.1. Haksız Kazanç Elde Edebilme Arzusu	41
1.7.2.2. Asgari İşçilik Farkını Tamamlayabilme Arzusu	43
1.7.2.3. Şartlı Teşviklerden Yararlanabilme Arzusu	45

1.7.2.4. Yasal Zorunlulukları Yerine Getirebilme Arzusu	46
1.7.2.5. Üçüncü Kişilerin Hatırı	47
1.7.2.6. Aile Bireylerini Sigortalı Yapma Arzusu.....	47
1.8. Sahte Sigorta Bildiriminde Tarafların İletişimi	48
1.8.1. Referans Kişiler Aracılığıyla	48
1.8.2. Muhasebeciler Aracılığıyla.....	49
1.8.3. Piyasada Bilinen Kişiler Aracılığıyla	49

BÖLÜM 2

SAHTE SİGORTALILIĞIN SORUŞTURULMASI VE SONUÇLARI..... 51

2.1. İdari Soruşturma.....	51
2.1.1. İdari Soruşturmaya Yetkili Birimler	51
2.1.2. İdari Soruşturma Usulleri	53
2.1.2.1. Fiili Denetim	53
2.1.2.2. Çevre Soruşturması Ve Tarafların İfadesi.....	53
2.1.2.3. Kaydi Denetim	54
2.1.2.4. Kamu Kurum Ve Kuruluşlarından Bilgi-Belge Temini.....	54
2.2. Adli Soruşturma Ve Kovuşturma	55
2.2.1. Sahte Sigortalılıkta Adli Soruşturmanın Yasal Dayanağı.....	56
2.2.2. Adli Soruşturma Aşamaları Ve Yetkili Organlar.....	57
2.3. Sahte Sigortalılıkta Sahte Sigortalıya Uygulanan Yaptırımlar.....	58
2.3.1. Adli Yaptırımlar	58
2.3.2. İdari Yaptırımlar	60
2.4. Sahte Sigortalılıkta Sahte Sigorta Bildirimi Yapanlara Uygulanan Yaptırımlar	62
2.4.1. Adli Yaptırımlar	62
2.4.2. İdari Yaptırımlar	62
2.4.2.1. İşyeri Kayıt Ve Bordrolarından İdari Para Cezası Uygulaması.....	63
2.4.2.2. Teşviklerden Men Etme.....	64
2.4.2.3. Ödenen Prim Ve İdari Para Cezalarının İrat Kaydedilmesi.....	64
2.4.2.4. Asgari İşçiliğin Yeniden Değerlendirilmesi	64
2.4.2.5. Vergilerin Yeniden Hesaplanması.....	65
2.5. Sahte Sigortalılıkta Muhasebe Meslek Mensuplarına Uygulanan Yaptırımlar	66
2.6. Sahte Sigortalılıkla İlgili Örnek Yargı Kararları	66
2.7. Sahte Sigortalılığın Toplumsal Ve Ekonomik Sonuçları.....	72
2.8. Sahte Sigortalılık Hakkında Sgk Tarafından Yapılan Çalışmalar	73

BÖLÜM 3**DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE SOSYAL GÜVENLİK HİLELERİ..... 77**

3.1. Dünyada Sosyal Güvenlik Hileleri	77
3.1.1. Norveç	78
3.1.2. Avustralya	79
3.1.3. Güney Afrika	80
3.1.4. Almanya.....	80
3.1.5. Amerika Birleşik Devletleri (Abd)	81
3.1.6. İngiltere.....	82
3.1.7. Fransa	82
3.1.8. Kanada.....	83
3.1.9. Avusturya.....	83
3.1.10. İspanya.....	84
3.2. Türkiye’de Sosyal Güvenlik Hileleri	84
3.2.1. İşveren Hileleri	84
3.2.1.1. Kayıt Dışı İstihdam	85
3.2.1.2. Sahte Sigortalı Bildirimi Ve Sahte İşyeri	86
3.2.1.3. Teşvik ve Destek Hileleri	86
3.2.2. Sigortalı Hileleri	88
3.2.2.1. Kayıt Dışı Çalışma	88
3.2.2.2. Sahte Sigortalı Olma	88
3.2.3. Hak Sahibi Hileleri	88
3.2.3.1. Boşandığı Eşiyle Birlikte Yaşama	89
3.2.3.2. Gelir Değişikliğini Sgk’ya Bildirmeme	90
3.2.4. Üçüncü Kişi Hileleri.....	91
3.2.4.1. Emeklinin Vefatı Sonrasında Çekilen Hak Edilmemiş Aylıklar.....	91
3.2.4.2. Genel Sağlık Sigortasında Yapılan Hileler.....	92
3.2.4.3. Muhasebe Meslek Mensubu Hileleri.....	93
3.2.4.4. Meslek Ve Ziraat Odaları Hileleri	94
3.2.4.5. Sağlık Hizmet Sunucusu Hileleri	96

BÖLÜM 4**SAHTE SİGORTALILIĞA DAİR İSPARTA İLİNDE BİR ARAŞTIRMA 99**

4.1. Literatür Taraması	99
4.2. Araştırmanın Amacı Ve Kapsamı.....	102

İçindekiler

4.3. Araştırmanın Deseni.....	103
4.4. Bulgular.....	106
4.4.1. İşyeri-1.....	107
4.4.2. İşyeri-2.....	109
4.4.3. İşyeri-3.....	110
4.4.4. İşyeri-4.....	112
4.4.5. İşyeri-5.....	114
4.4.6. İşyeri-6.....	115
4.4.7. Sigortalı Bildirilenlerin Analizi	117
4.5. Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi.....	119
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	123
KAYNAKÇA	127

KAYNAKÇA

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu. (1961) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.4.213.pdf> (20.12.2022).
- 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu. (1999) <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4447.pdf> (20.12.2022).
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. (2004) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf> (20.12.2022).
- 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu. (2006) <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5502-20140910.pdf> (20.12.2022).
- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu. (2008) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5510.pdf> (20.12.2022).
- 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu. (2011) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6098.pdf> (20.12.2022).
- 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. (2012) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6331.pdf> (20.12.2022).
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma Genel Müdürlüğü. (2020). Zorunlu İstihdam Alanları Rehberi. <https://www.cs.gb.gov.tr/media/64248/zorunlu-istihdam-alanlari-rehberi-9-03-2020.pdf> (20.12.2022).
- Akburak, Ö. F. (2014). Kayıt Dışı İstihdamın Neden, Şekil ve Etkileri Türkiye’den Örnekler. *SGD Bakış Açısı Dergisi*, 19(14), (ss. 5-6).
- Altunay, M.A. ve Acar, D. (2021). Türkiye’deki Adli Muhasebeciliğin Analizi. Ankara: Detay yayıncılık.
- Atalan, M. (2018). Gerçekte Çalışmayan Kişileri Çalışıyormuş Gibi Beyan Etmek Suretiyle Haksız Menfaat Temin Ederek Dolandırıcılık. İçinde Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Şerhi, Adalet Yayınevi (ss. 284-296)
- Austria Federal Ministry of Labour and Economics. (2023a). *Financial Police*. <https://bmf.gv.at/en/topics/combating-fraud/anti-fraud-units/Anti-Fraud-Office-/financial-police.html> (15.12.2023).
- Austria Federal Ministry of Labour and Economics. (2023b). *The Social Security System*. <https://www.migration.gv.at/en/living-and-working-in-austria/austria-at-a-glance/the-social-security-system/> (15.12.2023).
- Avustralya Sosyal Güvenlik Sistemi [Http://www.cs.gb.gov.tr/digm/contents/sosyalguvenlikulkekunyeleri/avustralya](http://www.cs.gb.gov.tr/digm/contents/sosyalguvenlikulkekunyeleri/avustralya) (10.11.2021).
- Aydın, A. (2023). Türkiye Ekonomisi İçin 1980 Sonrasında Enflasyon ve Büyümenin İşsizlik Üzerindeki Etkileri: Ardl Yaklaşımı. *Sosyal Bilimlerde Nicel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), (ss. 1-22).
- Aydın, R. ve Akbaş, H.E. (2023). Hile Teorilerinin Bağımsız Denetim Sürecindeki Yeri: Fenomenolojik Bir Araştırma. *Mali Çözüm Dergisi*, 33(176), (ss. 317-334).
- Ayhan, P. D. A. (2012). Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Güvenlik İlkeleri. *SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi*, 2(1), (ss. 41-55).

- Bakırköy 18. İş Mahkemesi, İtirazın İptali Davası. (12 Ekim 2015, 2014/297 Esas 2015/427 Karar) (20.12.2022).
- Bayrı, O. (2013). Türkiye’de Sosyal Güvenlik Sisteminin Kurum ve Kapsam Olarak Gelişimi ve Sosyal Güvenlik Adaleti, *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 3(2), (ss. 18-60).
- Bektaş, M., Erkal, P. ve Çetin, D. T. (2019). Kırık Camlar Teorisinin İşletmelere Uyarlanması: Ölçek Geliştirme Çalışması. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3), (ss. 596-617).
- Bilgili, Ö. (2008). Sosyal Güvenlik Uygulaması. Denizli: Denizli SMMM Odası.
- Bitirmiş, S. ve Yılmaz, S. (2021). Çalışma Hayatı İçerisinde “Sahte Sigortalılık” Kavramı, Bu Kapsamda Yapılan Denetimler ve Sonuçları. *Çalışma Hayatına Sosyal Güvenlik Denetmenlerinin Bakış Açısı Dergisi*, (10), (ss. 75-90).
- Bournemouth, Christchurch and Poole Council. (2023). *Report Benefit Fraud*. <https://www.bpcouncil.gov.uk/benefits-support-and-advice/report-benefit-fraud> (15.12.2023).
- Bozkurt, N. (2011). İşletmelerin Kara Deliği Hile: Çalışan Hileleri (2. Basım). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Bulut, M. (2013). Kayıt Dışı İstihdamın Ortaya Çıkmasında Sosyal Güvenlik Bilinci Eksikliği ve Sosyal Güvenlik Ahlakı. *Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 2(4) (ss. 84-105).
- Bulut, M. (2023). Bir Kara Delik Göstergesi Olarak Türkiye’de Sosyal Güvenlik Kurumu’na Yapılan Bütçe Transferleri. *Uluslararası Sosyal Siyasal ve Mali Araştırmalar Dergisi*, 3(1), (ss. 50-61).
- Bursa 1. İş Mahkemesi, Kurum İşlemlerinin İptali İstemi. (04 Aralık 2018 Esas 2017/200, Karar 2018/593 (20.12.2022).
- Canadian Anti-Fraud Centre. (2023). Canadian Anti-Fraud Centre. <https://www.antifraudcentre-centreantifraude.ca/index-eng.htm> (15.12.2023).
- Canbay, T. ve Demir, M. (2013). Türkiye’de Sosyal Güvenlik Açıkları ve Sosyal Güvenlik Ahlakı. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 20(2), (ss. 303-315).
- Cemal Hüseyin, G. (2004). Sosyal Güvenlik Kavramı ve Türkiye’de Sosyal Güvenliğin Tarihi. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 57(2), (ss. 89-95).
- Cressey, D. R. (1953). *Other People’s Money; a Study of the Social Psychology of Embezzlement*. New York, NY, US: Free Press.
- Çalal, S. (2021). Geçici İş Göremezlik Ödeneği Alan İşçiye Yapılan Para Yardımının Vergilendirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, 31(168), (ss. 291-296).
- Çavuş, Ö. H. (2017). Sosyal Güvenlik Sisteminin Denetim Yapısı ve Denetim Birimleri. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), (ss. 523-542).
- Demir, M. (2014). Sosyal Güvenlik Mevzuatına Aykırılıktan Doğan Suçlar ve Kabahatler ile Cezalarına İlişkin Genel Değerlendirmeler/ Öneriler. *SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi*, 4(2), (ss. 120-144).
- Dilic, S. (1988). Sosyal Güvenliğin Tarihsel Gelişimi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 43(01), (ss. 40-80).
- Directorate-General of Public Governance. (2023). *Social security benefits and pensions—Social security and pensions—Work and retirement—Citizens—Your rights and obligations in the EU - Tu espacio europeo—Punto de Acceso General*. https://administracion.gob.es/pag_Home/en/Tu-espacio-europeo/derechos-obligaciones/

- ciudadanos/trabajo-jubilacion/seguridad-social-pensiones/info-general.html#-fc1ba0f317c3 (15.12.2023).
- Eker, D. (2014). Kıdem Tazminatı İçin Daha Çok Çalışmak Lazım. *Mali Çözüm Dergisi*, 24(126), (ss. 187-190).
- Eker, Doğukan. (2020). Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Asgari İşçilik Uygulaması. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (16), (ss. 163-201).
- Ekinci, E. B. (2006). Eski Hukukumuzda Hile-i Şer'iyeye Dair. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(1-2), (ss. 3-16).
- Elden, S. (2020). Muhasebe Alanında Hata ve Hile ile İç Kontrol Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Analizi (2009 – 2019). *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(2), (ss. 90-102).
- Elma, R. (2021). Örnekler ve Uygulamalarla Sosyal Güvenlik Hukuku (5. bs). Seçkin Hukuk.
- Engin, B. (2017). Sosyal Güvenlik Hakkının Kötüye Kullanılması ve Denetimi, (Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi.
- England Government. (2023). *Report Benefit Fraud*. <https://www.gov.uk/report-benefit-fraud> (15.12.2023).
- Ertikin, K. (2017). Hile Denetimi: Kırmızı Bayrakların Tespiti için Kullanılan Proaktif Yaklaşımlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (75), (ss. 71-94).
- European Commission Employment, Social Affairs and Inclusion. (2023). *Spain Anti-fraud Tool Unit*. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20240&langId=en> (15.12.2023).
- Evcil, C. (2006). Kurum Uygulamaları ve Yargı Kararları Işığında Sigortalı Hizmetlerin Tespiti (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi.
- Evren, Ç. C. ve Uçar, İ. (2020). Kamu Görevlileri Hukuku (2. bs). Ankara: Seçkin Hukuk.
- Gottschalk, P. ve Gunnesdal, L. (2018). White-Collar Crime in the Shadow Economy: Lack of Detection, Investigation and Conviction Compared to Social Security Fraud. Springer Nature.
- Goveia, L. ve Sosa, A. (2017). Developing a Compliance-Based Approach to Address Error, Evasion and Fraud in Social Security Systems. *International Social Security Review*, 70(2), (ss. 87-107).
- Güloğlu, T., Korkmaz, A. ve Kip, M. (2003). Türkiye'de Kayıtdışı İstihdam Gerçeğine Bir Bakış, Sosyal Siyaset Konferansları, 45. İstanbul Üniversitesi Yayınları, (4401).
- Habertürk Gazetesi. (2022, Mart 11). Sahte Sigortalının Emekliliği İptal. <https://www.haberturk.com/sahte-sigortalinin-emekliligi-iptal-3369999-ekonomi> (20.12.2022).
- ILO, OECD and ISSA. (2023). *Sustainable Financing of Social Protection*. G20. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---ddg_p/documents/publication/wcms_867537.pdf (15.12.2023).
- İş ve İşçi Bulma Kurumu (İŞKUR). (2022, Nisan 13). İşsizlik Sigortası, <https://www.iskur.gov.tr/is-arayan/issizlik-sigortasi> (20.12.2022).
- İş ve İşçi Bulma Kurumu (İŞKUR). (2022, Nisan 13). Teşvikler, <https://www.iskur.gov.tr/isveren/tesvikler> (20.12.2022).
- Karadeniz, O. ve Karadeniz, H.K. (2003). SSK'ya Sahte Sigortalı Bildirimi ve Sonuçları. *Mali Çözüm Dergisi*, 12(62), (ss. 3-13).
- Kaya, A. ve Çalış, H. (2022). Haksız İktisap, TDV İslâm Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/haksiz-iktisap> (20.12.2022).

- Kazan, G. (2021). Hile Üçgeni, Hile Elması ve Hile Beşgeni: Hile Eylemlerinin Nedenlerine İlişkin Teorilere Kavramsal Bakış. *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 20(62), (ss. 245-258).
- Keleş, S. M. (2012). Sosyal Güvenlikte Yeni Bir Denetim Sistemi Model Önerisi (Yüksek Lisans Tezi). Bilecik Üniversitesi.
- Keskin, M. (2010). Sosyal Güvenlik Mevzuatında İşveren Yükümlülükleri. *MESS Sicil Dergisi*, (18), (ss. 193-201).
- Kılıç, M. (2017). Sosyal Güvenlik Hakkının Kapsamı ve Sınırı. *İş ve Hayat Dergisi*, (5), (ss. 378-398).
- Legrand, B. (2023). *Fraude sociale: Où sont les milliards à trouver ?* <https://www.ouest-france.fr/sante/securite-sociale/fraude-sociale-ou-sont-les-milliards-a-trouver-29ba1fdc-ff09-11ed-99f6-73959f90f93e> (15.12.2023).
- Malherbe, K. (2001). Stretching Solidarity too far: The Impact of Fraud and Corruption on Social Security in South Africa. *Law, Democracy & Development*, 5(1), (ss. 109-126).
- Mankal, M. (2015). Sahte Sigortalılığın, Sigortalı-Emekli ve İşveren Açısından Sonuçları. *E - Yaklaşım Dergisi*, (269), (ss. 1-15).
- Marston, G. ve Walsh, T. (2008). A Case of Misrepresentation: Social Security Fraud and the Criminal Justice System in Australia. *Griffith Law Review*, 17(1), (ss. 285-300).
- Ministère de L'économie des Finances et de la Souveraineté Industrielle et Numérique. (2023). Fraude sociale: Présentation du plan de lutte. <https://www.economie.gouv.fr/lutte-fraude-sociale-plan-mesures> (15.12.2023).
- Norwegian Labour and Welfare Administration (NAV). (2021, Kasım 3). Disability Benefit, <https://www.nav.no/en/home/benefits-and-services/relatert-informasjon/disability-benefit> (20.12.2022).
- Orhaner, E. (2006). Türkiye'de Sağlık Hizmetleri Finansmanı ve Genel Sağlık Sigortası. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), (ss. 1-22).
- Özcan, C. (2019, Temmuz 26). Yurtdışı Hizmet Borçlanması ve Son Değişiklikler. Dünya Gazetesi. <https://www.dunya.com/kose-yazisi/yurtdisi-hizmet-borclanmasi-ve-son-degisiklikler/450742> (20.12.2022).
- Özdemir, Ü. F. (2013). Bankalarda Hile Riski yönetimi ve Bir Uygulama. (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi.
- Paksoy, M. (2014). Cumhuriyet Savcısının Bağımsızlığı Meselesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), (ss. 45-66).
- Pfeiffer, R. S. (2023). Welfare Fraud. <https://federalsafetynet.com/welfare-fraud/> (15.12.2023).
- Rofman, R. ve Carranza, E. (2005). Social Security Coverage in Latin America. Social Protection, World Bank. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/969981468752972342/social-security-coverage-in-latin-america> (20.12.2022).
- Social Security Administration. (2023). Social Security: Fraud Prevention and Reporting | SSA. <https://www.ssa.gov/fraud/> (15.12.2023).
- Socijalna Prijevara. (2021). Welfare Fraud, https://nwikihr.cyou/wiki/Welfare_fraud (20.12.2022).
- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK). (2022). 2021 Yılı Faaliyet Raporu. https://www.sgk.gov.tr/Download/DownloadFileStatics?f=2021FaaliyetRaporu.pdf&d=FAAL%C4%B0YET_RAPORLARI (20.12.2022).

- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK). (2022). Tarihçe. <http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/kurumumuz/tarihce> (20.12.2022).
- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği. (2010) <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13973&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (20.12.2022).
- Sökmen, U. (2009). Kamu İdaresinde Soruşturma ve Kovuşturma. T.C. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, (2009/400). <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/09/Kamu-%C4%B0daresinde-Soru%C5%9Fturma-Kovu%C5%9Fturma.pdf> (20.12.2022).
- Söylemez, H. (2019). Sosyal Güvenlik Hukukunda Denetim Usulleri ve Uygulama Sorunları. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi.
- Sümer, H. H. (2021). Sosyal Güvenlik Hukuku (2. bs). Seçkin Hukuk.
- Şenocak, H. (2010). Sosyal Güvenlik Sistemini Oluşturan Bileşenlerin Tarihi Süreç Işığında Değerlendirilmesi. *Journal of Social Policy Conferences*, (56), (ss. 409-468).
- The Office of the High Commissioner for Human Rights. (2021 Ekim 02) Human Rights Human Rights. <https://www.ohchr.org> (20.12.2022).
- The U.S. Government Accountability Office. (2023). *Report and Prevent Fraud*. <https://www.gao.gov/about/what-gao-does/fraud> (15.12.2023).
- Turan, E. (2003). Sosyal Güvenlik Hakkı. *Kamu İş Dergisi*, 7(3), (ss. 1-20).
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2021). Hile Kavramı. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=hile> (20.12.2022).
- Türkoğlu, İ. (2013). Social Aid And Social Security in Turkey Within Social State. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(3), (ss. 275-305).
- Uğraş, B. (2014). Sosyal Güvenlik Sistemimizde Kayıt Dışı İstihdamın Denetimi, Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Çalışma Hayatına Sosyal Güvenlik Denetmenlerinin Bakış Açısı Dergisi*, (2), (ss. 1-32).
- Vytiska (Vienna), H. (2018). Austria “declares war” on social fraud. <https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/austria-declares-war-no-social-fraud/> (15.12.2023).
- Yaba, T. (2022). Sosyal Güvenlik Hukukunda Yurt Dışı Hizmet Borçlanması. Ankara: Seçkin Hukuk.
- Yapı ve Kredi Bankası, (2022, Nisan 18). Kredi Kartınızın Onaylanma İhtimalini Artırmak İçin İpuçları, <https://www.yapikredi.com.tr/kartlar/kredi-kartlari/kart-islemleri/kredi-karti-ipuclari> (20.12.2022).
- Yargıtay. (2022, Ekim 7). Fiilen Çalışmadığı Halde Çalışıyor Göstermek. <http://mersinbarosu.org.tr/fiilen-calismadigi-halde-calisiyor-gostermek/233/21545> (20.12.2022).